

Ослобођење од Турака

11.1.1878. год.

Ниш је ослобођен од Турака и после скоро пет векова робовања, припојен матици Србији

Борбе за ослобођење Ниша отпочеле су средином децембра 1977. године, када су Ибарска, Моравска и Дунавска дивизија прешле српско-турску границу и заузеле положаје северо-западно од града, приближивши му се на пет до осам километара. Ибарска дивизија је продрла и јужније и пресекла везу између Ниша и Лесковца. Потом је српска војска освојила Пирот и Белу Паланку, онемогућивши везу турског гарнизона у Нишу са трупима у Софији и избила на планину Селичеву затворивши обруч око Ниша и са јужне стране. Укупне српске снаге имале су 15.000 војника и 102 топа, а турске 5.000 војника и 267 топова.

Главни напад на Ниш, под командом пуковника Јована Белимарковића, извршио је Шумадијски корпус са обронака планине Селичеве, која је сматрана “капијом за улазак у Ниш”, јер је јужни део града од стране Турака најслабије утврђен.

Већ у првим нападима, освојени су Марково кале, Ћурлински висови, и Велика камара, а уз снажно дејство артиљерије и садејство других јединица, угрожена су и последња утврђења на Горици.

Истовремено српске снаге, под командом пуковника Милојка Лешјанина, нападале су и са северо-запада.

Када су на град почеле да падају прве гранате, турске старешине града, после извесног тактизирања и оклевања у ишчекивању помоћи, коначно су потписале Конвенцију о предаји Ниша.

Центар Ниша

У ослобођеном Нишу, примопредаје града, српску заставу на Стамбол капији нишке трвђаве поставио је Нишлија Тодор П. Станковић, члан тајног комитета за ослобођење. У борби за Ниш погинуло је 120 српских војника, а 791 је рањено.

Кнез Милан Обреновић, врховни командант српске војске, свечано је ушао у Ниш, само неколико дана по ослобођењу. Борбе за ослобођење и других крајева југоисточне Србије убрзо су успешно окончане, а Кнез Милан и српска влада наставили су дипломатску активност да се новоослобођени крајеви припоје Србији, што је и учињено на Берлинском конгресу.

Кнез Милан ће потом купити кућу у Нишу, а на његов захтев, Ниш ће бити место честих заседања Народне скупштине (нарочито у периоду 1883-1886) и српске владе, и тако постати друга престоница Србије.